

УДК 378.014.5:005.6(510)

© Яньчан У, 2025

<https://orcid.org/0009-0008-0685-8661>

<https://doi.org/10.34142/23128046.2025.59.29>

У Яньчан

РЕАЛІЗАЦІЯ ФУНКЦІЇ КОНТРОЛЮ В УПРАВЛІННІ ОСВІТОЮ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ У ВИЩИХ ПОЛІТЕХНІЧНИХ КОЛЕДЖАХ КНР

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю формування ефективної системи управління якістю освіти, орієнтованої на безперервне вдосконалення освітніх програм, підвищення конкурентоспроможності випускників і відповідність підготовки фахівців сучасним вимогам ринку праці та національним стратегіям розвитку професійної освіти Китайської Народної Республіки.

На основі аналізу наукових джерел схарактеризовано особливості реалізації функції контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР. Обґрунтовано, що сучасній системі вищої професійної освіти КНР притаманна дворівнева функція контролю: внутрішня та зовнішня.

Констатовано, що внутрішній рівень функції контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР охоплює індекси та показники якості освіти, внутрішні аудити та self-assessment, що взаємопов'язані у комплексну систему оцінювання. Систематизовано та узагальнено завдання реалізації функції контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР шляхом системи внутрішнього контролю: системний моніторинг ефективності навчального процесу; надання інформаційної підтримки для стратегічного розвитку коледжів; своєчасне виявлення проблемних зон; прогнозування розвитку освітніх програм; інтеграція даних із цифрових платформ і баз даних для аналізу показників, зокрема Big Data.

Зазначено, що зовнішні системи контролю передбачають такі напрями, як: державні рейтинги закладів освіти, діяльність наглядових органів та оцінка зовнішніми аудиторами. Систематизовано та узагальнено завдання реалізації функції контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР шляхом системи зовнішнього контролю: перевірка відповідності освітніх програм національним стандартам; інтеграція з потребами ринку праці; моніторинг ефективності підготовки кадрів.

Наголошено, що інтегрована система внутрішнього та зовнішнього контролю в управлінні освітою у вищих політехнічних коледжах КНР має вирішальне значення для підтримки високої якості освіти майбутніх

спеціалістів та забезпечення відповідності результатів освіти потребам сучасного ринку праці шляхом ефективної адаптації освітніх процесів, підвищення ефективності навчання тощо.

Ключові слова: функція контролю, управління освітою, майбутні спеціалісти, вищі політехнічні коледжі, Китайська Народна Республіка.

Wu Yanchang. Control Function in The Education Management of Would-Be Specialists in Higher Polytechnic Colleges of The People's Republic of China. *The significance of the study is proved by the necessity to form an effective system of quality education management that is oriented on the continuous improvement of educational programs, development of the graduates' competitiveness and the compliance of specialists' training with labour market requirements and the national strategies for the development of vocational education in the People's Republic of China (PRC).*

The analysis of scientific sources helps identify the specific features of the realisation of the control function in the education management of would-be specialists in higher polytechnic colleges of the PRC have been identified. The article justifies that the modern system of higher polytechnic education in the PRC is based on the two-level control function: internal and external.

The study states that an internal level of the control function in the education management of would-be specialists in higher polytechnic colleges of the PRC covers the indices and indicators of education quality, internal audits and self-assessment, which are combined into a complex assessment system. It systemises and generalizes the realisation of the control function in the education management of would-be specialists in higher polytechnic colleges of the PRC by the internal control system: system monitoring of an educational process effectiveness; provision of information support for colleges' strategic development; early detection of problem zones; forecasting of educational programs development; data integration for digital platforms and data bases for the indexes analysis, including Big Data.

The external control systems are indicated as those which include the following strategies: national rates of educational institutions, activities of supervisory authorities and external auditors' assessment. The tasks for the control function realisation in the education management of would-be specialists in higher polytechnic colleges of the PRC by the external control system: the compliance of educational programs with the national standards; integration with labour market requirements; and monitoring the staff training effectiveness.

The article emphasises that the integrated system of internal and external control in education management in higher vocational colleges of the PRC is of significance for supporting high-quality education of would-be specialists and providing the compliance of educational outcomes with the current labour market requirements by effectively adapting educational processes and improving learning effectiveness, etc.

Key words: control function, education management, would-be specialists, higher polytechnic colleges, the People's Republic of China.

Вступ. У сучасних умовах модернізації та цифрової трансформації системи професійної освіти Китайської Народної Республіки (далі – КНР) особливої актуальності набуває проблема забезпечення високої якості підготовки фахівців у вищих політехнічних коледжах (далі – ВПТ коледжах КНР), що функціонують в умовах швидких технологічних, економічних і соціальних змін. Зростання вимог ринку праці до рівня професійних і практичних компетентностей випускників, посилення ролі індустріального партнерства та інтеграція цифрових технологій у освітній процес актуалізують необхідність переосмислення традиційних підходів до управління якістю освіти. У цих умовах особливого значення набуває формування цілісної, багаторівневої системи контролю якості освіти, що зумовлює необхідність теоретичного осмислення сучасних моделей контролю. Це дозволить сформуванню ефективної системи управління якістю освіти, орієнтованої на безперервне вдосконалення освітніх програм, підвищення конкурентоспроможності випускників і відповідності підготовки фахівців сучасним вимогам ринку праці та національним стратегіям розвитку професійної освіти КНР.

У сучасних англомовних та китайськомовних публікаціях концепція управління якістю освіти та реалізації контролю в професійній і політехнічній освіті КНР найчастіше розглянуто через призму системи оцінювання якості підготовки фахівців та побудови моделей оцінювання, що відображають взаємозв'язок між освітнім орієнтиром, ресурсами інституцій, зовнішніми чинниками та внутрішніми системами контролю (Ran Meng & Yujie Li, 2024; Kuang-wei Zhang, Jie Zhou & Shao-jie Zhang, 2023; Haixu Yu, Liangjin Li & Ying Wang, 2024; Yuzheng Lu & Tian Wang, 2023; Zhimin Liu & Yuemin Teng, 2020; Yang Zhang, 2023 та ін.).

Наприклад, проаналізовано модель оцінювання якості професійної освіти КНР, у якій контроль реалізовано засобом сукупності індикаторів, пов'язаних із професійними програмами, цілями підготовки та зовнішніми стейкхолдерами (освіта-підприємство), що характеризує багатокomпонентну природу механізмів контролю в системі професійної освіти Китаю (Yuzheng Lu & Tian Wang, 2023). У китайських дослідженнях питання функції контролю й оцінювання в управлінні освітою майбутніх спеціалістів значну увагу приділяють індикаторним системам контролю якості викладання й управління для об'єктивного вимірювання та управління динамікою якості навчального процесу, забезпечення відповідності стандартам підготовки кваліфікованих фахівців в умовах сучасних реформ (Zhimin Liu & Yuemin Teng, 2020).

Акцентовано увагу на системах моніторингу даних у закладах вищої освіти, що використовуються як інструменти функції контролю та оцінювання діяльності навчальних закладів (*Haixu Yu, Liangjin Li & Ying Wang, 2024; Hejun Zhao, 2023; Kuang-wei Zhang, Jie Zhou & Shao-jie Zhang, 2023; Zhimin Liu & Yuemin Teng, 2020; Yang Zhang, 2023* та ін.).

Наприклад, Ян Чжан акцентує увагу на вивченні механізмів збору та аналізу навчальних даних у контексті вищої та професійної освіти КНР як засобу для динамічного контролю та ухвалення управлінських рішень на основі емпіричних показників (*Yang Zhang, 2023*). Розглянуто системні підходи до побудови індексів оцінювання навчально-викладацької діяльності та управлінських процесів як засобу здійснення функції контролю якості освіти у вищих політехнічних коледжах КНР (*Haixu Yu, Liangjin Li & Ying Wang, 2024; Hejun Zhao, 2023; Zhimin Liu & Yuemin Teng, 2020* та ін.). Такі індексні системи, що включають показники врівноваженості кадрів, професійних компетентностей та науково-педагогічних характеристик викладацького складу, використовують для структурованого контролю та оцінювання ефективності функціонування освітніх закладів (*Hejun Zhao, 2023*).

Переважно, у дослідженнях (*Haixu Yu, Liangjin Li & Ying Wang, 2024; Hejun Zhao, 2023; Zong Cheng, Li Bo & Zhang Ke, 2024; Zhimin Liu & Yuemin Teng, 2020; Yuzheng Lu & Tian Wang, 2023* та ін.) підкреслено багаторівневість і комплексність функції контролю як складової управління освітою в китайському професійному контексті: від інституційних систем індексів і якісних моделей оцінювання до інтегрованих механізмів взаємодії між навчальними закладами, підприємствами та загалом країною. Це зумовлює формування контрольних підходів, що поєднують нормативні, цифрові та соціальні інструменти управління для гарантування якості підготовки фахівців у вищих політехнічних коледжах КНР. Водночас бракує системних, узагальнених досліджень вказаного контексту.

Мета та завдання. Мета статті – на основі аналізу наукових джерел схарактеризувати особливості реалізації функції контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР; проаналізувати рівні реалізації вказаної функції; систематизувати та узагальнити завдання реалізації функції контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР шляхом системи внутрішнього та зовнішнього контролю.

Методи дослідження. У цьому дослідженні було використано такі методи: теоретичний аналіз науково-педагогічних досліджень, передусім, китайських науковців; аналіз, синтез та узагальнення з метою характеристики завдань реалізації функції контролю в управлінні освітою майбутніх

спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР шляхом системи внутрішнього та зовнішнього контролю; метод моделювання для візуалізації вказаних завдань обох рівнів контролю – внутрішнього та зовнішнього.

Результати. Сучасна система професійної освіти КНР характеризується багаторівневим підходом до управління її якістю, де функція контролю, реалізована на внутрішньому та зовнішньому рівні, відіграє провідну роль (Lin Sike, 2024; Hejun Zhao, 2023; Zong Cheng, Li Bo & Zhang Ke, 2024; Yuzheng Lu & Tian Wang, 2023 та ін.). Внутрішні системи контролю формують основу для управлінських рішень, забезпечують моніторинг ефективності освітньої діяльності та надають інформаційну підтримку для стратегічного розвитку коледжів. Вони охоплюють індекси та показники якості освіти, внутрішні аудити та self-assessment, що взаємопов'язані у комплексну систему оцінювання (Kuang-wei Zhang, Jie Zhou & Shao-jie Zhang, 2023; Ran Meng & Yujie Li, 2024; Haixu Yu, Liangjin Li & Ying Wang, 2024; Hejun Zhao, 2023; Zong Cheng, Li Bo & Zhang Ke, 2023; Yuzheng Lu & Tian Wang, 2023 та ін.).

Так, система індексів якості освіти є однією з ключових інструментів внутрішнього контролю, що дозволяє кількісно та якісно оцінювати різні аспекти діяльності коледжів. У наукових публікаціях китайських дослідників (Hejun Zhao, 2023; Zhimin Liu & Yuemin Teng, 2020) вони розглядаються як структурований комплекс параметрів, що дозволяє оцінювати навчально-викладацьку діяльність, програми підготовки, науково-дослідну активність та адміністративне управління коледжами.

Ця система сформована на основі об'єктивних даних та аналітичних показників (Yuzheng Lu & Tian Wang, Тянь Ван, 2023). За даними Чжіміна Лю, Юеміна Тена, такі індекси охоплюють три основні рівні: 1) рівень студентів, що враховує успішність у навчанні, показники розвитку професійних компетентностей, участь у практичних та наукових проєктах; 2) рівень викладачів, що оцінює педагогічну ефективність, науково-дослідну активність, участь у підвищенні кваліфікації, здатність до інтеграції новітніх технологій у навчальний процес; 3) інституційний рівень, що перевіряє ефективність організаційної структури, використання ресурсів, відповідність освітніх програм національним стандартам та потребам ринку праці (Zhimin Liu & Yuemin Teng, 2020). Таким чином, система індексів забезпечує комплексний підхід до оцінювання всіх ключових складових управління освітнім процесом у ВПТ коледжах КНР. Застосування індексів дозволяє керівництву в управлінні освітою майбутніх спеціалістів коледжів своєчасно ідентифікувати слабкі місця у освітній діяльності та планувати заходи щодо їх усунення.

Функцію перевірки ефективності освітніх програм та процесів у коледжі виконують внутрішні аудити. Вони здійснюються на регулярній основі і

охоплюють всі рівні діяльності (від оцінки окремих курсів до аналізу ефективності управлінських рішень на рівні всього закладу) та охоплюють: перевірку відповідності навчальних програм державним стандартам та сертифікаційним вимогам; оцінку ресурсного забезпечення; аналіз результатів практичної підготовки та стажувань студентів; контроль за виконанням планів підвищення кваліфікації викладачів (Haixu Yu, Liangjin Li & Ying Wang, 2024). Внутрішні аудити базовано на об'єктивних даних, що збираються за допомогою систем моніторингу навчальних досягнень, анкетування студентів та викладачів, аналізу звітів про науково-дослідну діяльність (Zong Cheng, Li Bo & Zhang Ke, 2024). Це дозволяє формувати достовірну картину стану навчального процесу та розробляти коригувальні заходи, що підвищують якість управління освітою майбутніх спеціалістів.

Ще однією внутрішньою системою контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР є self-assessment (внутрішнє самооцінювання). Воно передбачає систематичну оцінку діяльності коледжу за встановленими критеріями та стандартами та охоплює всі підрозділи і освітні програми закладу. Внутрішнє самооцінювання спрямоване на підвищення прозорості управлінських процесів та залучення персоналу до безперервного вдосконалення.

У його процесі застосовуються: аналіз відповідності програм навчальних результатів очікуваним компетентностям; оцінка ефективності викладацьких методик та інтерактивних форм навчання; оцінка внутрішньої організації коледжу та координації між відділами; порівняльний аналіз результатів попередніх періодів для відстеження динаміки розвитку. Self-assessment тісно інтегрований з індексними системами та внутрішніми аудитами, формуючи єдину інформаційну основу для ухвалення управлінських рішень та планування стратегічного розвитку коледжу (Yuzheng Lu & Tian Wang, 2023). Таким чином, self-assessment у ВПТ коледжах КНР виступає ефективним інструментом внутрішнього контролю, що забезпечує прозору системну оцінку всіх підрозділів і програм, узгоджено з індексними системами та аудитами, створюючи надійну основу для ухвалення управлінських рішень і стратегічного розвитку закладу.

Наукові дослідження показують, що поєднання системи індексів якості освіти, внутрішніх аудитів і self-assessment дозволяє формувати багаторівневу та комплексну систему контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів, що охоплює академічну, управлінську та ресурсну діяльність ВПТ коледжів КНР та забезпечує: системний моніторинг ефективності навчального процесу; своєчасне виявлення проблемних зон; прогнозування розвитку освітніх програм; інтеграцію даних із цифрових платформ і баз даних для аналізу

показників, зокрема Big Data (Kuang-wei Zhang, Jie Zhou & Shao-jie Zhang, 2023; Yang Zhang, 2023 та ін.). Цзун Чен, Лі Бо, Чжан Ке вказують, що багаторівнева взаємодія цих інструментів формує комплексну систему внутрішнього контролю, здатну оцінювати діяльність ВПТ коледжів КНР на всіх рівнях: від окремих курсів та програм до загальної стратегії розвитку інституції (Zong Cheng, Li Bo & Zhang Ke, 2024).

Цифрові платформи акумулюють дані про успішність студентів, відвідуваність, участь у практичних та наукових проєктах, а також інформацію про педагогічну ефективність викладачів і використання ресурсів коледжу. Ці дані обробляються аналітичними алгоритмами, що дозволяє оперативно виявляти відхилення від встановлених стандартів і своєчасно коригувати управлінські рішення (Haixu Yu, Liangjin Li & Ying Wang, 2024; Yuzheng Lu & Tian Wang, 2023 та ін.). Big Data-технології дозволяють автоматизувати процеси оцінки якості освіти шляхом інтеграції різноманітних джерел інформації. Цифрові системи та Big Data особливо важливі для розробки показників якості освіти та комплексних показників моніторингу у ВПТ коледжах КНР.

В Україні також представлено аналіз новітніх досліджень використання великих даних (Big Data) в освіті: наведено показники, що характеризують Big Data та переваги їх використання в освітньому процесі сучасного університету (Nikolayenko, Shynkaruk, Kovalchuk & Kocharyan, 2017). На основі цього дослідження можна здійснити перспективну порівняльну характеристику використання Big Data у ВПТ коледжах КНР та українських ЗВО.

Таким чином, інтегрована система внутрішнього контролю є критично важливою для підтримки високої якості підготовки майбутніх спеціалістів у ВПТ коледжах КНР та забезпечення відповідності освітніх результатів потребам сучасного ринку праці шляхом оперативного коригування освітніх процесів, підвищення ефективності викладання та забезпечення відповідної підготовки майбутніх спеціалістів. Загалом завдання реалізації функції контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР шляхом системи внутрішнього контролю нами узагальнено, систематизовано та змодельовано на рис. 1.

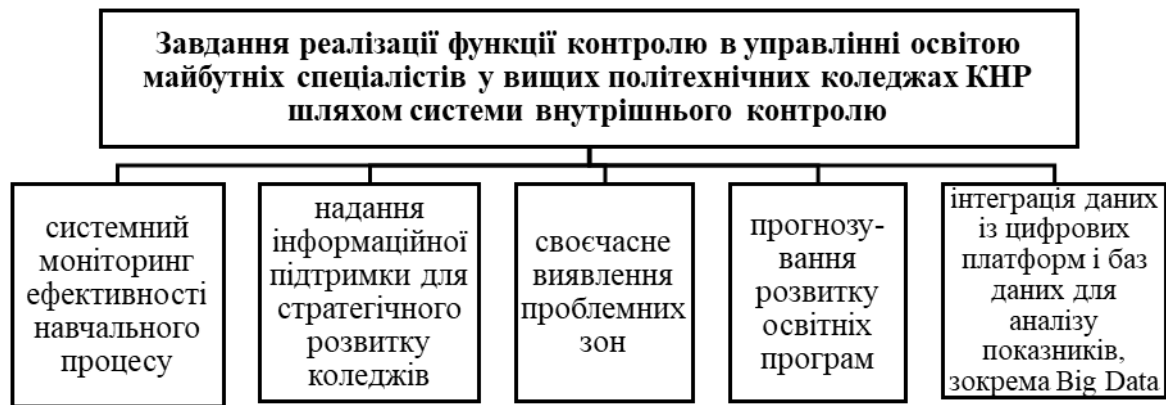

Рис. 1. Завдання реалізації функції контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР шляхом системи внутрішнього контролю *

*змодельовано автором

Отже, внутрішня система функції контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР є структурованою, багаторівневою системою, що забезпечує оцінювання якості освітньої діяльності, ефективність викладання, ресурсного забезпечення тощо. Вона формує основу для стратегічного розвитку ВПТ коледжів КНР і підтримує високий рівень професійної підготовки майбутніх спеціалістів.

Водночас, у системі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР функція контролю реалізується не лише на внутрішньому рівні, а й засобами зовнішніх механізмів, що також забезпечують відповідність освітніх програм національним стандартам, інтеграцію з потребами ринку праці та ефективність підготовки кадрів (Yuzheng Lu & Tian Wang, 2023; Hejun Zhao, 2023). Зовнішні системи контролю охоплюють кілька ключових напрямів: державні рейтинги закладів освіти, діяльність наглядових органів та оцінку зовнішніми аудиторами (Overview of EQEA, 2022).

Так, державні рейтинги вищих політехнічних коледжів КНР є одним із основних інструментів зовнішнього контролю. Вони сформовані на основі комплексної оцінки освітніх показників, результатів студентів, науково-дослідної активності викладачів, ресурсного забезпечення та взаємодії з підприємствами. Рейтинги публікуються на державному рівні і використовуються для стратегічного планування, визначення пріоритетів фінансування та стимулювання конкуренції між навчальними закладами (Zong Cheng, Li Bo & Zhang Ke, 2024). Державні рейтинги інтегрують кількісні та якісні показники, відображаючи не лише академічні досягнення, а й ефективність управлінських рішень, підкреслюючи важливість системного контролю на зовнішньому рівні.

Інтегровані системи взаємодії «коледж ↔ підприємство ↔ держава» також формують багаторівневий механізм контролю, у якому внутрішні та зовнішні інструменти оцінювання, цифрові технології та Big Data використовуються для системного моніторингу, аналізу та управління освітніми процесами (Haixu Yu, Liangjin Li & Ying Wang, 2024; Zhimin Liu & Yuemin Teng, 2020; Yuzheng Lu & Tian Wang, 2023 та ін.). Сучасна система вищих політехнічних коледжів КНР характеризується високим рівнем інтеграції між академічними, промисловими та державними структурами, що дозволяє забезпечити комплексний контроль за якістю підготовки майбутніх фахівців.

Підприємницький компонент інтегрованої системи включає тісну взаємодію коледжів із промисловими та технологічними компаніями. Підприємства виконують кілька важливих функцій у зовнішньому контролі якості освіти: дають зворотний зв'язок щодо компетентностей випускників:

а) оцінюють рівень практичної підготовки, професійних навичок та здатність студентів до інтеграції знань у виробничі процеси;

б) беруть участь у плануванні навчальних програм: фахівці підприємств консультують ВПТ коледжі КНР щодо коригування програм відповідно до вимог ринку праці та сучасних технологій;

в) проводять практики і стажування, забезпечуючи студентів реальними робочими завданнями, а також оцінюють ефективність підготовки в умовах практичної діяльності (Zong Cheng, Li Bo & Zhang Ke, 2023; Hejun Zhao, 2023 та ін.).

Отже, у рамках інтегрованої системи підприємства виконують роль активного партнера, що підвищує прикладну цінність освіти майбутніх спеціалістів у коледжах КНР.

Функцію контролю здійснюють наглядові органи КНР, відслідковуючи відповідність закладів освіти державним стандартам, нормативно-правовим актам та політикам розвитку професійної освіти. До таких органів належать Міністерство освіти КНР, регіональні департаменти освіти та спеціалізовані агентства, що займаються акредитацією закладів і програм. Вони проводять перевірку дотримання освітніх стандартів, оцінюють ефективність використання ресурсів, моніторять реалізацію державних програм та ініціатив. Зазначені органи також формують зворотний зв'язок для коледжів, що дозволяє коригувати управлінські рішення та підвищувати якість підготовки фахівців (Haixu Yu, Liangjin Li & Ying Wang, 2024; Zhimin Liu & Yuemin Teng, 2020 та ін.). Таким чином, наглядові органи КНР здійснюють ключову регуляторну роль у системі зовнішнього контролю професійної освіти.

Третім важливим компонентом зовнішнього контролю, що забезпечує незалежну експертну оцінку освітніх програм і діяльності коледжів, є зовнішні аудитори. Вони виконують аудит освітньої роботи, ресурсного забезпечення, організаційних процесів і результатів практичної підготовки студентів. Зовнішні аудитори є особливо важливими для підготовки до акредитацій та сертифікацій, а також для підвищення прозорості управлінських процесів. У своїй діяльності аудитори використовують стандартизовані методики оцінювання, порівняльний аналіз даних попередніх періодів і комплексні індикатори якості освіти, що дозволяє формувати об'єктивну картину ефективності коледжу (Hejun Zhao, 2023; Kuang-wei Zhang, Jie Zhou & Shao-jie Zhang, 2023 та ін). Отже, головна контролювальна місія зовнішніх аудиторів – бути незалежними експертами, здійснюючи на основі встановлених нормативів функцію контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР.

Завдання реалізації функції контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР шляхом системи зовнішнього контролю нами узагальнено, систематизовано та змодельовано на рис. 2.

Рис. 2. Завдання реалізації функції контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР шляхом системи зовнішнього контролю *

*змодельовано автором

Таким чином, комплексна взаємодія державних рейтингів, наглядових органів і зовнішніх аудиторів створює багаторівневу систему зовнішнього контролю, що забезпечує ефективність функції контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР та інтеграцію їх діяльності з національними цілями розвитку професійної освіти.

Водночас зовнішній контроль не дублює внутрішні механізми, а взаємодіє з ними, формуючи інформаційний простір для стратегічного

планування, оптимізації ресурсів та підвищення стандартів підготовки майбутніх спеціалістів. Зовнішні системи контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР також виконують регулювальну, оцінювальну та стимулювальну функції управління освітою майбутніх спеціалістів, забезпечуючи її ефективність, підвищення академічної якості та відповідність потребам ринку праці. Вони є невід'ємним елементом комплексної системи контролю, що поєднує внутрішні і зовнішні механізми оцінювання, аудиту та стратегічного моніторингу управління освітою майбутніх спеціалістів у ВПТ коледжів КНР.

Обговорення. Водночас дискусійними залишаються питання, зокрема концептуально-теоретичного рівня функції дослідження питання контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР, сформульовані нами таким чином: 1) Чи є контроль у вищих політехнічних коледжах КНР самостійною функцією управління, чи він інтегрований з плануванням, організацією та оцінюванням? 2) Наскільки традиційна модель управління у КНР (централізація, ієрархія, підзвітність тощо) сумісна із сучасними світовими підходами до контролю освіти, орієнтованими на автономію та розвиток? 3) Як інтерпретується функція контролю в сучасній освітній політиці КНР щодо вищих політехнічних коледжів: як інструмент управління, механізм забезпечення якості чи засіб ідеологічного регулювання?

Висновки. Таким чином, на основі аналізу наукових джерел схарактеризовано особливості реалізації функції контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР. Обґрунтовано, що сучасній системі вищої професійної освіти КНР притаманна дворівнева функція контролю: внутрішня та зовнішня.

Констатовано, що внутрішній рівень функції контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР охоплює індекси та показники якості освіти, внутрішні аудити та self-assessment, що взаємопов'язані у комплексну систему оцінювання. Систематизовано та узагальнено завдання реалізації функції контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР шляхом системи внутрішнього контролю: системний моніторинг ефективності навчального процесу; надання інформаційної підтримки для стратегічного розвитку коледжів; своєчасне виявлення проблемних зон; прогнозування розвитку освітніх програм; інтеграція даних із цифрових платформ і баз даних для аналізу показників, зокрема Big Data.

Зазначено, що зовнішні системи контролю передбачають такі напрями, як: державні рейтинги закладів освіти, діяльність наглядових органів та оцінка

зовнішніми аудиторами. Систематизовано та узагальнено завдання реалізації функції контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР шляхом системи зовнішнього контролю: перевірка відповідності освітніх програм національним стандартам; інтеграція з потребами ринку праці; моніторинг ефективності підготовки кадрів.

Наголошено, що інтегрована система внутрішнього та зовнішнього контролю в управлінні освітою у вищих політехнічних коледжах КНР має вирішальне значення для підтримки високої якості освіти майбутніх спеціалістів та забезпечення відповідності результатів освіти потребам сучасного ринку праці шляхом ефективною адаптації освітніх процесів, підвищення ефективності навчання тощо.

Отримані теоретичні результати створюють науково-методологічне підґрунтя для подальшої розробки практичних механізмів упровадження інтегрованої системи контролю якості освіти у вищих політехнічних коледжах КНР, удосконалення управлінських моделей, інструментів цифрового моніторингу та методик оцінювання результатів професійної підготовки майбутніх фахівців.

ЛІТЕРАТУРА:

- Ніколаєнко С., Шинкарук В., Ковальчук В., Кочарян А. Використання Big Data в освітньому процесі сучасного університету. *Інформаційні технології та навчальні засоби*. 2017. № 60(4). С. 239–250. URL: https://www.researchgate.net/publication/331468734_VIKORISTANNA_BIG_DATA_V_OSVITNOMU_PROCESI_SUCASNOGO_UNIVERSITETU
- Haixu Yu, Liangjin Li, Ying Wang. *Vocational education quality evaluation: theoretical foundation and indicator system construction*. *World journal of educational research*. 2024. Vol. 12. № 2. P. 107–120. URL: https://www.scholink.org/ojs/index.php/wjer/article/view/56052?utm_source=chatgpt.com
- Hejun Zhao. *Implementation of an innovative index system in the management of vocational education institutions in China*. *Економіка та суспільство*. 2023. № 51. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2499?utm_source=chatgpt.com
- Kuang-wei Zhang, Jie Zhou, Shao-jie Zhang. *Research on building vocational education teaching quality evaluation system based on big data technology*. *Proceedings of ICICA*. 2023. URL: https://eudl.eu/doi/10.4108/eai.2-12-2022.2327919?utm_source=chatgpt.com
- Lin Sike. *Research on chinese and global vocational education public administration: a comparative analysis and literature review*. *Публічне урядування*. 2024. 1 (38). P. 6 – 13. URL: <https://journals.maup.com.ua/index.php/public-management/article/view/3197/3639>
- Overview of EQEA. 2022. URL: https://www.eqea.edu.cn/pgzxyw/597083/index.html?utm_source=chatgpt.com
- Ran Meng, Yujie Li. *Value logic of talent cultivation quality in evaluation model for vocational colleges in new era*. *Education reform and development*. 2024. Vol. 6 (8). P. 51–56. URL: https://ojs.bbwpublisher.com/index.php/erd/article/view/8023?utm_source=chatgpt.com
- Yang Zhang. *Research on quality evaluation of vocational education based on big data technology*. *Proceedings of the 2023 4th International Conference on Big Data and Informatization*

Education. 2023, № 178, P. 176–182. URL: https://www.atlantispress.com/article/125991224.pdf?utm_source=chatgpt.com

Yuzheng Lu, Tian Wang. Quality evaluation model of vocational education in china: a qualitative study based on grounded theory. *Educ. Sci.*, 2023. Vol. 13. № 819. 19 p. URL: https://www.researchgate.net/publication/373066967_Quality_Evaluation_Model_of_Vocational_Education_in_China_A_Qualitative_Study_Based_on_Grounded_Theory?utm_source=chatgpt.com

Zhimin Liu, Yuemin Teng. Research on the construction of teaching quality index of teachers in higher vocational colleges. *Open access library journal*. 2020. № 7. P. 1–5. URL: https://www.scirp.org/journal/paperinformation?paperid=99699&utm_source=chatgpt.com

Zong Cheng, Li Bo, Zhang Ke. Modeling research on quality evaluation of talent cultivation for higher vocational education with chinese characteristics: an empirical study based on the 2023 annual report on the quality of vocational education in China. *China higher education research*. 2024. Vol. 40. № 108. P. 87–93. URL: https://zggjyj.cahe.edu.cn/EN/10.16298/j.cnki.1004-3667.2024.08.12?utm_source=chatgpt.com

中華人民共和國職業教育法. Vocational Education Law of the People's Republic of China (2022 修訂) 法寶引證碼. URL: https://www.lawinfochina.com/display.aspx?EncodingName=big5&SearchCKeyword=&SearchKeyword=&id=38075&lib=law&utm_source=chatgpt.com

REFERENCES:

Nikolayenko S., Shynkaruk V., Kovalchuk V. & Kocharyan A. (2017). *Vykorystannya Big Data v osvithn'omu protsesi suchasnoho universytetu [The use of Big Data in the educational process of a modern university]*. *Informatsiyeni tekhnolohiyi ta navchal'ni zasoby – Information technologies and educational tools*. 60(4). 239–250. URL: https://www.researchgate.net/publication/331468734_VIKORISTANNA_BIG_DATA_V_OSVITNOMU_PROCESI_SUCASNOGO_UNIVERSITETU [in Ukrainian].

Haixu Yu, Liangjin Li & Ying Wang (2024). *Vocational education quality evaluation: theoretical foundation and indicator system construction*. *World journal of educational research*. Vol. 12. № 2. P. 107–120. URL: https://www.scholink.org/ojs/index.php/wjer/article/view/56052?utm_source=chatgpt.com

Hejun Zhao (2023). *Implementation of an innovative index system in the management of vocational education institutions in China*. *Ekonomika ta suspil'stvo – Economy and society*. № 51. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2499?utm_source=chatgpt.com

Kuang-wei Zhang, Jie Zhou & Shao-jie Zhang (2023). *Research on building vocational education teaching quality evaluation system based on big data technology*. *Proceedings of ICICA*. URL: https://eudl.eu/doi/10.4108/eai.2-12-2022.2327919?utm_source=chatgpt.com

Lin Sike (2024). *Research on chinese and global vocational education public administration: a comparative analysis and literature review*. *Publichne uryaduvannya – Public governance*. 1 (38). P. 6 – 13. URL: <https://journals.maup.com.ua/index.php/public-management/article/view/3197/3639>

Overview of EQEA (2022). URL: https://www.eqea.edu.cn/pgzxyw/597083/index.html?utm_source=chatgpt.com

Ran Meng & Yujie Li (2024). *Value logic of talent cultivation quality in evaluation model for vocational colleges in new era*. *Education reform and development*. Vol. 6 (8). P. 51–56. URL: https://ojs.bbwpublisher.com/index.php/erd/article/view/8023?utm_source=chatgpt.com

Yang Zhang (2023). *Research on quality evaluation of vocational education based on big data technology*. *Proceedings of the 2023 4th International Conference on Big Data and*

Informatization Education. № 178, P. 176–182. URL: https://www.atlantispress.com/article/125991224.pdf?utm_source=chatgpt.com

Yuzheng Lu & Tian Wang (2023). Quality evaluation model of vocational education in china: a qualitative study based on grounded theory. *Educ. Sci.* Vol. 13, № 819. 19 p. URL: https://www.researchgate.net/publication/373066967_Quality_Evaluation_Model_of_Vocational_Education_in_China_A_Qualitative_Study_Based_on_Grounded_Theory?utm_source=chatgpt.com

Zhimin Liu & Yuemin Teng (2020). Research on the construction of teaching quality index of teachers in higher vocational colleges. *Open access library journal*. 7, P. 1–5. URL: https://www.scirp.org/journal/paperinformation?paperid=99699&utm_source=chatgpt.com

Zong Cheng, Li Bo & Zhang Ke (2024). Modeling research on quality evaluation of talent cultivation for higher vocational education with chinese characteristics: an empirical study based on the 2023 annual report on the quality of vocational education in China. *China higher education research*. Vol. 40, № 08, P. 87–93. URL: https://zggjyj.cahe.edu.cn/EN/10.16298/j.cnki.1004-3667.2024.08.12?utm_source=chatgpt.com

中華人民共和國職業教育法. Vocational Education Law of the People's Republic of China (2022 修 訂) 法 寶 引 證 碼 . URL: https://www.lawinfochina.com/display.aspx?EncodingName=big5&SearchCKeyword=&SearchKeyword=&id=38075&lib=law&utm_source=chatgpt.com [in China].

Інформація про автора:

У Яньчан:

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-0685-8661>; аспірант кафедри педагогіки, Національний університет біоресурсів і природокористування України, кафедра соціальної роботи та реабілітації, вул. Героїв Оборони, 15, м. Київ, 03041, тел.: 044-527-8205
e-mail: asp23-y.wu@nubip.edu.ua

Information about the author:

Wu Yanchang:

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-0685-8661>; graduate student of the Department of Pedagogy, National University of Bioresources and Nature Management of Ukraine, Social Work and Rehabilitation Department, str. Heroiv Oborony, 15, Kyiv, 03041, tel.: 044-527-8205
e-mail: asp23-y.wu@nubip.edu.ua

Цитуйте цю статтю як: Яньчан У Реалізація функції контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2025. № 59. С. 393-406.

DOI: <https://doi.org/10.34142/23128046.2025.59.29>

Дата надходження статті до редакції: 10.10.2025

Стаття прийнята до друку: 27.10.2025